

تحلیل موضوعی فضایل و ویژگی های مطلوب شخصیت انسان کامل از دیدگاه های امام علی (ع) در نهج البلاغه و مقایسه آن با دیدگاه های روان شناسی مثبت نگر

محمد رسولی ایسینی

دانشجوی دکترای روان شناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس و کارشناس ارشد روان شناس بالینی مرکز آموزشی درمانی اعصاب و روان ابن سینا بندرعباس

پست الکترونیک نویسنده ی مسئول : mrasouli110@yahoo.com

شماره تماس نویسنده مسئول : ۰۹۱۷۷۶۷۰۲۱۹

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی دیدگاه های سراسر خیر و گفتمان نشاط بخش امام علی (ع) در کتاب گران قدر نهج البلاغه در زمینه فضایل، ویژگی ها و الگوی انسان کامل و مقایسه آن با دیدگاه های روان شناسی مثبت نگر می باشد. روش پژوهش، توصیفی از نوع کتابخانه ای و روش تحلیل، کیفی از نوع توصیفی است. در این پژوهش ضمن بررسی نقطه های مشترکی چون برخی ویژگی های انسان کامل، از دیدگاه امام علی (ع) و روان شناسی مثبت نگر، تفاوت بین آن دو نیز بررسی شده است. از دیدگاه امام علی (ع)، انسان دارای ابعاد وجودی روان، از قبیل جان، روح و نفس، و سیر زندگی در عوالم سه گانه است و شخصیت سالم را با داشتن فضایل با بینشی توحیدی و فطری که هسته مرکزی شخصیت او را شکل می دهد در نظر می گیرد و معنویت الهی در تمام مراحل زندگی انسان سالم و مطلوب وجود دارد و تمام اهداف انسان کامل در زندگی تلاش برای رسیدن به لقاء الله و خدا و زندگی اخروی می باشد و هدف والایی که در بیان حضرت علی (ع) مطرح شده است، فراتر از حیات طبیعی و زندگی مادی و خواسته های محدود آدمی می باشد. یافته ها بیانگر آن است که الگوی ارائه شده در نهج البلاغه با تکیه بر ایمان و تقوا و کرامت و شأن والای انسانی به عنوان مهم ترین شاخصه های، شخصیت آدمی را از ساحت عالم ماده فراتر توصیف می نماید و انسان مؤمن و پرهیزگار را به عنوان انسانی کامل و دارای ویژگی های مطلوب شخصیتی معرفی می نماید. در روان شناسی مثبت نگر فضایل، به عنوان شالوده قاعده و حضور اخلاقی خوب ارزش گذاری می شود و معنویت مورد توجه در آن، با هدف رسیدن به شادکامی است و توجهی به زندگی اخروی و آخرت محوری و غایت نگری ندارد. از دیدگاه روان شناسی مثبت نگر یکی از مؤلفه های شخصیت سالم و بهنجار در داشتن هدف ها و انگیزه های دراز مدت در حیات طبیعی و زندگی مادی و خواسته های محدود است.

کلمات کلیدی: بیانات امام علی (ع) در نهج البلاغه، فضایل انسان کامل، روان شناسی مثبت نگر